

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลมีความสำคัญและจำเป็นไม่น้อยไปกว่าการศึกษาในระดับอื่น ถึงแม้ว่าตามกฎหมายได้มีการบังคับให้เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไป เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา แต่ในความเป็นจริงผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลหรือโรงเรียนที่มีชั้นเด็กเล็ก หรือชั้นเด็กก่อนเกณฑ์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา และเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตร หน่วยงานที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลนอกจากจะมีโรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของภาครัฐบาลแล้ว ยังมีการจัดตั้งโรงเรียนที่อยู่ในความดูแลของภาคเอกชนอีกด้วยเนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถจัดการศึกษาระดับนี้ได้อย่างทั่วถึง จากผลการประมาณการในช่วงปี 2542-2547 หรือช่วงกลางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 จนถึงกลางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 พบว่านักเรียนระดับอนุบาลมีจำนวนลดลงในปี 2542 และจากปี 2543 จนถึงปี 2547 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยภาครัฐและเอกชนมีจำนวนนักเรียนอนุบาลเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 32,700 คน และ 10,300 คนตามลำดับ¹

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีความเจริญทางด้านต่างๆเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร ได้มีการพัฒนาทั้งทางด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านการบริการ ตลอดจนด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่และภาคเหนือ มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ปัจจุบันมีจำนวนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพในความดูแลของภาคเอกชนจำนวน 59 แห่ง² ในจำนวนนี้มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลจำนวน 43 แห่ง ซึ่งแต่ละโรงเรียนก็มีขนาด และลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป แบ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการ

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. *โครงการวิจัยการประมาณการนักเรียนนักศึกษา ปีการศึกษา 2542-2559* (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2542), หน้า 27.

² กลุ่มแผนงานติดตามและประเมินผลสำนักงานศึกษาธิการ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, *สารสนเทศ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2544*, หน้า 8 – 21.

ศึกษาเฉพาะระดับอนุบาลเพียงอย่างเดียวจำนวน 27 แห่ง และโรงเรียนที่นอกจากจะจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลแล้ว ยังได้จัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่า เช่น ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 16 แห่ง ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมดูแลโรงเรียนเอกชนเหล่านี้ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (สข.) ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ในการประกอบธุรกิจจำเป็นต้องมีต้นทุนเกิดขึ้นเสมอ ธุรกิจที่ให้บริการทางด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลก็เช่นเดียวกัน ต้นทุนรวมทั้งสิ้นเพื่อการจัดการศึกษาประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งค่าใช้จ่ายในการลงทุนได้แก่ ต้นทุนเกี่ยวกับที่ดิน โรงเรือนหรืออาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนรู้อีกเกี่ยวกับการศึกษา และยานพาหนะ ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ เงินเดือนที่จ่ายให้ครู ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านอื่นๆ ค่าอาหารสำหรับเด็ก ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น หนังสือ สมุด กระดาษ เกมต่างๆ สำหรับเด็ก ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายจัดกิจกรรมประจำปี เป็นต้น

ในด้านของรายรับก็มีแหล่งที่มาจากหลายแหล่งด้วยกัน ได้แก่ จากแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของโรงเรียนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากการเก็บจากผู้ปกครองเด็ก เพราะโรงเรียนเอกชนบริหารงานแบบธุรกิจที่จะต้องสามารถเลี้ยงตัวเองได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นรัฐบาลก็ได้ให้เงินอุดหนุนบางส่วนและถ้าโรงเรียนใดที่ขึ้นกับมูลนิธิ ก็จะได้รับเงินช่วยเหลือจากมูลนิธิอื่นๆ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าธุรกิจการให้บริการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลเป็นธุรกิจที่น่าสนใจในการลงทุน ด้วยเหตุนี้จึงได้ทำการศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาด้านทุนและผลตอบแทนที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนสำหรับผู้สนใจในธุรกิจการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่จัดการศึกษาเฉพาะระดับอนุบาลเพียงอย่างเดียว

วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการประกอบธุรกิจการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาล ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการค้นคว้า และรวบรวมจากหนังสือ งานวิจัย ตลอดจนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นแนวทางสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบธุรกิจการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.4 นิยามศัพท์

การจัดการศึกษา หมายถึง ลักษณะของการให้บริการที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้นในรูปของการให้การศึกษา

โรงเรียนอนุบาลเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยเอกชนเพื่ออบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนประถมศึกษา ในช่วงอายุประมาณ 3-5 ปี และจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่